

REPRODUCCIÓ ACCIDENTAL DE ROPIT *Erithacus rubecula* A L'ILLA DE MALLORCA

Rafel MAS¹, Gemma CARRASCO¹
i José Luis MARTÍNEZ¹

SUMMARY.- *Incidental breeding of Robin Erithacus rubecula in Mallorca.* First breeding report of the Robin, *Erithacus rubecula*, in the Balearic Islands. This species is considered a migrant and an abundant winter visitor to these islands. Since 2002 it has been observed during the breeding season at an area known as Son Pax in Palma. In 2004 a maximum of two birds was observed between 30th April and 14th September. On 3rd April 2005 two birds hatched the previous year (EURING code 5) were trapped using mist-nets, one of which was developing an incubation patch (Patch code 1)(PINILLA, 2000). On 16th July a juvenile (EURING code 3) with a brownish head and back, brownish-yellow spots and a red breast was observed at the same place. This confirmed successful breeding of this species in Mallorca and probably for the region.

Key words: Incidental breeding, Robin, *Erithacus rubecula*, Mallorca, Balearic Islands.

Paraules clau: Reproducció accidental, Ropit, *Erithacus rubecula*, Mallorca, Illes Balears.

¹ GOB Mallorca. C. Manuel Sanchis Guarner, 10. 07004 Palma (Illes Balears) rafelmas@mallorcaweb.net

El ropit *Erithacus rubecula* es distribueix exclusivament en el Paleàrtic occidental. És una au migradora parcial i realitza la seva hivernada en quaters europeus atlàntics, mediterranis i a l'orient mitjà (MARTÍ i DEL MORAL, 2003). A les Illes Balears es comporta com una au migrant i hivernant abundant (GOB, 2004). La subespècie nominal està present a tota Espanya (CRAMP, 1980) i es comporta com a sedentària a la major part de la meitat més septentrional de la península Ibèrica, preferint els boscos de coníferes i frondoses, i temperatures baixes i elevada precipitació (MARTÍ i DEL MORAL, 2003).

Al llarg dels darrers quinze anys s'han anat fent observacions puntuals d'exemplars de ropit durant el mesos de

juny, juliol i agost a l'illa de Mallorca (Pollença i diverses localitats de Palma ciutat) i durant els mesos de juliol i agost a l'illa d'Eivissa (Eivissa Vila i aeroport). No s'ha observat l'espècie fora de l'època d'hivernada a les illes de Menorca, Formentera, Cabrera i sa Dragonera (Per a bibliografia vegeu Annex).

No consta cap registre com a reproductor a Mallorca en el present segle, ni tampoc se'n té constància des de l'any 1900 (AVELLÀ i MUÑOZ, 1997).

No s'observen diferències substancials a les illes de l'arxipèlag Balear en les dates de pas post-nupcial i pre-nupcial. Les primeres arribades es situen entre el 12 i el 16 de setembre i les darreres sortides entre el 25 i el 28 d'abril, amb observacions aïllades fins a la

meitat del mes de maig (Per a bibliografia vegeu Annex).

ÀREA D'ESTUDI

La localitat de nidificació està situada dins de la parcel·lació de Son Pax, dins del predi homònim, al terme municipal de Palma. La zona es compon d'una sèrie de parcel·les, algunes d'elles habitades, que inclouen cultius de fruiters, majoritàriament tarongers. La parcel·lació està situada a la zona periurbana de la ciutat de Palma i està envoltada de diverses construccions: nou Centre Penitenciari, polígon Industrial de Son Castelló i polígon de Serveis de Son Rossinyol, instal·lacions de l'Empresa Municipal d'Aigües, i les úniques clíniques situades al predi de Son Cabrer.

RESULTATS I DISCUSSIÓ

A mitjans del mes de juny de l'any 2002 es va detectar per primera vegada un exemplar de ropit. Les observacions es dugueren a terme el 10 i el 19 de juny. Les dues vegades es tractava d'un exemplar aïllat.

L'any 2004 es va repetir la detecció observant-se 1-2 exemplars des del 30 d'abril fins al 14 de setembre, ininterrompudament (Son Pax, Palma). El 17 d'abril es va trampejar a la zona amb xarxes japoneses i es va capturar un exemplar de segon any (Edat 5 Codi EURING) i sense placa incubatriu en desenvolupament.

Durant l'any 2005 les observacions de ropit varen ser més escasses: un exemplar els dies 27 i 29 de març i un exemplar el 9 de juliol. Durant el mes d'abril de l'any 2005 es va trampejar de nou l'espècie amb xarxes japoneses i el 3-IV es capturaren 2 exemplars de segon any (Edat 5 EURING), un d'ells amb la placa incuba-

tri en formació (Placa Codi 1) (PINILLA, 2000). El 18 d'abril es va capturar un exemplar adult (Edat 6 EURING) sense placa ni la cloaca desenvolupada.

El desenvolupament de la placa incubatriu en l'aucell anellat el 3 d'abril de 2005 ens indica que es tracta d'un exemplar femella, ja que en aquesta espècie només la femella s'encarrega de la incubació dels ous (HARRISON, 1991). Així, la dada en si mateixa no es podria considerar confirmatòria de la reproducció del ropit en aquesta localitat, tot i que la placa incubatriu sense irrigar correspondria al moment en què s'està duent a terme la posta.

El 16 de juliol observarem al mateix lloc de les anteriors observacions un exemplar juvenil, amb el cap i esquena de color marró i motejat més clar de color palla i amb el pit roig (Edat 3 Codi EURING). L'observació va durar uns 5 minuts i va ser feta de molt a prop, un dia de bona visibilitat i amb una òptica 8x50 (G. Carrasco i R. Mas). El plomatge de l'exemplar mostrava característiques d'un poll recentment sortit del niu –les plomes motejades del cap i mantell- i d'adult –el baverall roig-. Les aus de la família *Turdidae* solen realitzar una muda post-nupcial completa i una post-juvenil parcial, essent aquesta més o menys extensa atenent a plomes del cos i de les ales (PINILLA, 2000; SVENSON, 1996). La muda parcial post-juvenil comença a les parts superiors i inferiors del cos i inclou ràpidament les cobertores petites i mitjanes i les cobertores de la cua, i les darreres en mudar-se són les plomes del cap (JENNI i WINKLER, 1994). Les rectrius i cobertores majors poden estar totalment o parcialment mudades (SVENSON, 1996). És després de concloure la muda parcial post-juvenil quan el joves d'aquesta espècie adquireixen l'aspecte general del adults,

encara que deixin cobertores majors, rec-
trius, primàries i secundàries sense mudar.

Així doncs la femella capturada el 3
d'abril de 2005, amb inici de placa podria
haver-se reproduït a la zona. Les obser-
vacions reiterades, de fins a 2 exemplars,
i sempre en el mateix lloc també en
devien ésser indicatiu. La reproducció no
s'ha pogut confirmar a la zona d'estudi
degut a que no s'ha trobat el niu. La pros-
pecció de la zona dels voltants no ha estat
possible degut al caràcter privat i tancat
de les parcel·les veïnes.

Tot i això consideram que la present
informació resulta d'especial interès ja
que suposa la primera cita de cria per a
les Illes Balears en el seu conjunt i per l'i-
lla de Mallorca en particular, essent molt
probable que la reproducció s'hagi donat
a una de les parcel·les de Son Pax.

Esperam que la present nota serveixi
per incentivar la recerca de nous indicis de
reproducció de l'espècie a Mallorca.

PINILLA, J. (Coord.) 2000. *Manual para el anillamiento científico de aves*. SEO/Bird-life y
DGCN-MIMAM. Madrid.

SVENSSON, L. 1996. *Guía para la identificación de los Passeriformes Europeos*. SEO. Madrid.

AGRAÏMENTS

A tots els que ens han acompanyat en
les anellades a la recerca del ropit reproduc-
tor: Eduard Amengual, Manuel Suárez, Cris-
tina Fiol. A n'Steve Nicoll per revisar-nos
l'anglès.

BIBLIOGRAFIA

AVELLÀ, F.J. i MUÑOZ, A. 1997. *Atlas dels
aucells nidificants de Mallorca i Cabre-
ra*. 1983-1994. GOB Ed.. Palma.

CRAMP, S. (ed.) 1980. *The birds of the Wes-
tern Palearctic*. Vol. V. Oxford University
Press. London.

GOB 2004. Annex II: Estatus de l'avifauna
Balear. *AOB*. Vol. 19 :277-286.

HARRISON, C. 1991. *Guía de campo de los
nidos, huevos i polluelos de las aves de
Europa*. Ed. Omega.

JENNI, L. i WINKLER, R. 1994. *Moult and
ageing of European Passerines*. Acade-
mic Press. Londres.

MARTÍ, R. i DEL MORAL, J.C. (eds.) 2003.
*Atlas de las aves reproductoras de Espa-
ña*. DGCN-MIMA-SEO/Birdlife.
Madrid.

ANNEX

Altra bibliografia consultada:

GONZÁLEZ, J.M. i LÓPEZÓPEZ-JURADO, C. 1992. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.6

REBASSA, M. *et al.* 1995. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.9

REBASSA, M. *et al.* 1996. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.10

REBASSA, M. *et al.* 1997. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.11

REBASSA, M. *et al.* 1998. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.12

SUNYER, J. *et al.* 1999. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.13

GONZÁLEZ, J.M. *et al.* 2000. Registres ornitològics. *AOB*. Vol.14